ובלו עדים · דכשנכנס היתה לגלו לחייב כפל והדר הודה ליהו לחברייתא : **מלי** · מיחייב חומש לחך שבועה בחברייתא לו לא : **והא לחייב ליה כפילא** · עליה דהאי ממון : **או דלמא שבועה המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש** · כגון אי הוה מודה בקנס לקמייתא לחכר עדים דלא מהימן מדלא תורה אור

ובאו עדים אקמייתא והודה אבתרייתא,מא"ל: ממון המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש והא איחייב ליה עילויה כפילא או דלמא שבועה המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש והא שבועה בתרייתא הואיל דלא קא מחייבא ליה כפילא,תחייביה חומשא? אמר רבא ת"ש *אמר לאחד מן השוק "היכן שורי שגנבת" והוא אומר "לא גנבתי",משכיעך אני ואמר "אמן" והעדים מעידים אותו שגנבו משלם תשלומי כפל, ואם הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואישם והא הכא -עדים הוא דמחייבי ליה כפילא,הודה מעצמו אין אבל הודה אחר עדים לא ,ואי סלקא דעתך שבועה המחייבתו כפל פוטרתו מן החומש אמאי הודה אחר עדים לא,מבדי הא שבועה לא קאמחייבא ליה כפילא,תחייביה חומשא אלא לאו שמע מינה *ממון המחייבו כפל פוטרתו מן החומש ש"מ: רבינא חומש וכפילא בתרי גברי מא-היכי דמי כגון שמסר שורו לשני בני אדם וטענו בו טענת גנב אחד נשבע והודה והד נשבע ובאו עדים מאי:מי אמרינן בחד גברא הפיד רחמנא דלא משלם חומשא וכפילא (ל) האי נשלם כפילא והאי נשלם חומשא אבלמא עלויה חד ממונא קפיד רחמנא,דלא נשלם עלה חומשא וכפילא והכא נמי חד ממונא הוא? תיקו: **רב** פפא תרי חומשי או תרי כפילי בחד גברא מא-היכי דמי (3) **שטען** טענת אבד ונשבע והודה וחזר **וטען** טענת אבד ונשבע והודה אי נמי כגון שטען טענת גנב ונשבע ובאו עדים וחזר **וטען** טענת גנב ונשבע ובאו עדים מאי:מי אמרינן 'תרי גווני ממונא קאמר רחמנא דלא נשתלמו עילוי חד ממונא' והכא חד גווני הוא-אבלמא-'תרי ממונא' אמר רחמנא דלא לשתלמו עילוי חד ממונא' והכא נמי תרי ממונא נינהו? תא שמע *דאמר רבא **ד'חמישיתו** יוסיף עליו "התורה ריבתה חמישיות הרבה לקרן אתם ישמע מינה :**ותבעוהו בעלים לשומו ונשבע** ושילם,והוצר הגנב,כפל למי? אבי אמר לבעל הפקדון **רבא** אמר *למי שהפקדון אצלו אבי אמר לבעל הפקדון כיון דאטרחיה בשבועה לא מכני ליה כפילא **רבא** אמר 'למי שהפקדון אצלו' כיון דשילם מכני ליה כפילא, וקא מיפלגי בדיוקא דמתניתין דתנן *המפקיד אצל חבירו בהמה או כלים ונגנבו או שאבדו שילם ולא רצה לישבע, שהרי אמרו שומר חנם נשבע ויוצא, נמצא הגנב משלם תשלומי כפל,טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למי הוא משלם למי *שהפקדון אצלו, נשבע ולא רצה לשלם ונמצא הגנב משלם תשלומי כפל,טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחמשה למי הוא משלם לבעל הפקדון אבי דייק מרישא **רבא** דייק מסיפא,אבי דייק מרישא דקתני שילם ולא רצה לישבע טעמא דלא רצה לישבע הא

ובאו עדים לקמייתא · תימה דע"כ כשכתו עדים לקמייתא ולומרים בתומה שעה רלינוהו ברשותו וגמלא שמכחישין גם שבועה שניה שנשבע שחבד וכשהודה לחר עדים לחתי מעלה חומם הא קתני לעיל *בברייתא דהיכן פקדוני כו' הודה מעצמו מעלה קרן וחומש ממעמ דוקא הודה ללעולם בשעשה לחבד הודה לאחר עדים לא ויש לומר עדים נמי מעלה חומש כדמעמע בסמוך דקאמר מכדי הא שבועה לא מחייבא ליה כפל מחייביה חומש חלא שמע מינה ממון המחייבו כפל פוטרו מן החומש ואם היכא דליכא כפל כהשתא עדים כמו בשעשה לחבד דמחייב חומש כהודה לחר עדים ולעיל לו דוקא נקט מעלמו חלא הוא הדין לחר עדים ולחידי דחשת בפיפא הודה מעלמו גבי טוען

טענת גנב תנא נמי בריפא :

חד [נשבע] והודה וחד [נשבע] וכדלה דוקא נקט מחחילה הודה לחי מחחילה כפר חד וכלו עדים ותח"כ הודה חד הוו עדים קודמין להודאה ומחייבין תרוייהו כפילא דעדים כשבאו להעיד על שניהם העידו לחבד כשבאו להעיד קודם חע"פ שחח"כ בחו עדים יש לומר דפעמר והכי משמע בכולה הך שמעחא דמודה בקנס ותח"כ בלו עדים דפעמר :

טען טענת לחבד ונשבע והודה וחזר וטען טענת לחבד. גרלה ל"ג והודה לשם הודה מיד הויל ברשותו להתחייב בלוגסים משעה שנשבע לשקר ומה שיחזור ויטעון שוב לחבד לין כופר כלום ולפי' לחר לחר שבועה לחבד חלא גרלה דלא הודה חלא לחר שבועה שניה ומיהו חיפא מלי קמבעיא ליה לרב פפא הא מחייבין היא דחייב לעיל (דף קו:) משבע עליו ה' פעמים בין בפני ב"ד בין שלא בפני ב"ד ובפר עליו חייב על כל לחת ולחת :

וחזר וטען טענת נגב ונשבע · תימה היאך משביעוהו בית דין כשבועה דלחשומה ולפילו חזר וטען שלחר שבועה דלחשומה נגעב מ"מ למה משביעוהו והלא משבועה לחשומה שנשבע לשקר חייב בלוגסים כמלא שלא כפר כלום כמה שטען שנגעב לחר שבועה דלחשומה וליו לומר שבחו לפני בית דין לחר שלא ידעו שכבר נפטר והשביעוהו וכיון שנשבע על פי בית דין (לעיל) שלא ידעו מיהייב כפל והא לחמרינן לעיל שכבר יצא בשבועה לחשומה שיחזו בית דין עלמו משביעוהו וטעון דלין סברת לחלק כלל וגרלה דמייבי לחמר ליה בעל הפקדון שוב בשבועה לחשומה רלוני שחחת עליו שומר חנם בכחחילה וחזר וטען לחר שנשבע ופוטר עלמו שהרי לא נחחייב בלוגסים כמה שנשחע בפירוש ס"ח לחבל תימה דמ"ל שלא נחחייב בחחלה משום שבועה שניה ומה לי לקחו בידו ומה לי ומ"ל שלא לקחו חלא לחמר ליה בעודו בידו חחת עליו שומר חנם : *ותרי כפלי · מחמת שנעשה פסול בשבועה שניה משנעה שנמלא שקרן בראשונה חין לפוטרו משום דחשוד על השבועה מדכתיב הוא דמיפסל כדמוכח בשבועות (דף מה:) דקחני ושכנגדו חשוד על השבועה ומשמע התם דמדכתיב הוא וכיון דמדאוריימא שבועתו שבועה מחייב כפל : **רבא** לחמר למי שהפקדון חלגו · ול"ח דהכח רבא דלחמ"ג דלחטרחיה לבי דינא מקני ליה כפילא ובפרק המפקיד (ב"מ דף לה:) גבי הטוען גברא דלחפקיד כיפי גבי חבריה קחמר רבא שפיר עבד דלא מהדר ליה בכח לחטרחיה לבי דינא התם לא חטרחיה לבי דינא ויש לומר דהתם שחני דלחטרחיה לבי דינא ולא פרע ליה מידי חלא רב נחמן לגבייה לחפדנא מיניה לבל הכח לחמ"ג דלחטרחיה לבי דינא קלח שנשבע לו מחילה מכל מקום הרי שילם לו לבסוף ולא לחטרח בי דינא הלכך מקני ליה כפילא :

הגהות הב"ח

(ל) גמ' דלח משלם חומשח ובפילה חלל בחבי נגבי מהי משלם כפילה : (כ) שם היכי דמי כגון שטען :

מחנך

תגובות שונות על שומר אחר שהפקידו אצל שניים ונוסא

שומר שהפקידו בלים (ד' ענין) אחרי שניהם נפשדו וזה שלם לבעלים - ואחד נאנס

לקנא, למי משלם (הגר"א) אות כ"פ :

אחרי — לבעלים

רבא — לשומר

מחנך

הקטנת "נאמן היאשם"

מעשה אחר אחרי שחלק אחד בא"י בב"מ

קנו א מיי' פ"ד מהל' גניבה הל' ו :

קנו ב מיי' שם הל' ו :

מחניתין היא לקמן מע"ש וכן בשבועות ועיין בספר כ"י

קנח ד מיי' שם הל' ה [כך בלבפ ב"מ פ"ג דף טע.] :

קנט ה מיי' פ"ח מהל' שלוה ופקדון הל' ד טוש"ע סי' רלד וסי' רלה :

קס ו מיי' שם הל' ח טוש"ע שם :